

Grensmaasproject bij "Borgharen"

Ivo Huits

Onderzoeksvraag

Hoe komt het grensmaasproject tot uiting bij Itteren en Borgharen?

Gebiedsbeschrijving

De Grensmaas staat bekend onder het deel van de **Maas** waar België en Nederland door de rivier gescheiden worden van elkaar. Dit deel van de Maas bevindt zich in **Hoog-Nederland**. Mijn specifiek gebied geldt voor het gedeelte tussen de dorpen Itteren en Borgharen, wat een lengte heeft van 4 km. Dit deel van de Maas staat bekend om de grote afzettingen van grind. Toch zorgt dit onbevaarbare deel van de Maas voor problemen voor zowel mens als natuur, omdat de maas een regenrivier is die bij grote hoeveelheden neerslag buiten de oevers kan treden.

Figuur 1: De Grensmaas tussen Itteren en Borgharen [1].

Resultaten

Rijkswaterstaat verzorgde in dit gebied voornamelijk het verminderen van het risico van overstromingen, om veiligheid van de mensen in de dorpen te garanderen. Ook wilde Rijkswaterstaat meer natuur tot hun beschikking krijgen in het gebied. Zo zou er meer gebied vrijgemaakt moeten worden voor de Galloway-runderen, die lange tijd als wilde dieren bezichtigd konden worden in dit gebied. Rijkswaterstaat werkte daarom in dit gebied aan de bescherming tegen hoogwater door de stroomgeul te verbreden en de **uiterwaarden** te verlagen [2].

Wanneer in de rivier hoogwater voorkomt zouden de uiterwaarden de hoeveelheid extra water moeten opvangen, wat volgens Rijkswaterstaat een meter lagere waterstand zou opleveren bij hoogwater. Ook ontstaat er door de verruiming van de rivier een afwisselend landschap, nu delen droog staan en delen nat blijven. Hierdoor kan de diversiteit aan vegetatie toenemen en kunnen de Galloway-runderen de droge delen van de uiterwaarden weer begrazen. De natuur krijgt in een gebied van ongeveer 1100 hectare vrij spel om zich te ontwikkelen. [2]

Figuur 2: Galloway-runderen bij de Maas

Het gebied rondom de Maas voor de veranderingen waren over het algemeen erg nat en onbruikbaar voor landbouw of recreatie. Het gebied was over het algemeen boomloos en werd gedomineerd door graslanden. Na de verlegging van de rivier kwam een deel van de uiterwaarden in **de onverzadigde zone** terecht, waardoor de runderen konden grazen bomen gezaaid werden, die nu een betere kans kregen op groei. [3]

Deze ingrepen hebben een groot financieel nadeel. Het verleggen van de rivier kost handen vol geld. Om zo min mogelijk geld te moeten lenen wil Rijkswaterstaat het benodigde kapitaal verkrijgen met het winnen van grind, een natuurlijk proces in dit gebied, want door de geringe **helling** in dit gebied worden de grinddeeltjes afgegeven door de rivier. [3]

Figuur 3: Grindwinning in de Maas

Conclusie

Door de ingrepen van Rijkswaterstaat in dit gebied is een grotere biodiversiteit ontstaan. De runderen zijn terug in het gebied waardoor er, in combinatie met de biodiversiteit ook meer mogelijkheid is tot recreatie. Het project wordt gefinancierd door het winnen van grind, waardoor er niet direct met geld gesmeten hoeft te worden. Ook helpt de grindwinning bij het verlagen van de rivierbodem, waarmee er meer ruimte voor de rivier komt. Ruimte voor de rivier staat centraal bij dit project en ik ben van mening dat dit aardig gelukt is.

Referenties

[1] Google Maps, 7 dec. 2014, www.maps.google.com

[2] Rijkswaterstaat, http://www.rijkswaterstaat.nl/water/plannen_en_projecten/vaarwegen/maas/maas_maaswerken/deelprojecten/grensmaas/

[3] Pedro Huits, woordvoerder WML Maastricht